

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 29 0 P 040518 25 Rev
Sarajevo, 12.06.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sutkinja: Jasminke Kubat, kao predsjednice vijeća, Svjetlane Milišić-Veličkovski i Josipa Vukovića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužilaca: 1. A.M. iz V.D., općina K., 2. S. M. iz V.D., općina K., 3. N.M. iz V.D., općina K., 4. Dž.M. iz V.D., općina K., koje zastupa punomoćnik Gordan Isabegović, advokat iz Tuzle, Ulica Mehmedalije Maka Dizdara bb, protiv tuženog E.M. iz V.D., općina K., koga zastupa punomoćnik Enver Paščanović, advokat iz Kalesije, Ulica Žrtava genocida u Srebrenici br. 8, radi povrata dijela nekretnine, vrijednost spora 499,00 KM, odlučujući o reviziji tužilaca protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj: 29 0 P 040518 24 Gž od 10.02.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj 12.06.2025. godine, donio je

R J E Š E N J E

Revizija se dopušta i usvaja, drugostepena presuda se ukida i predmet vraća na ponovno suđenje drugostepenom sudu.

O troškovima postupka nastalim u povodu revizije odlučit će se u konačnoj odluci.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Kalesiji broj: 29 0 P 040518 22 P od 14.12.2023. godine, stavom prvim izreke, obavezan je tuženi da tužiocima preda u posjed, slobodan od lica i stvari, dio nekretnine u površini od 12 m², kojeg u svom posjedu drži tuženi, a koja nekretnina je označena kao broj parcele 2501/7 zv. „K.“, u naravi prilazni put, površine 481 m², upisana u zk. uložak broj 3326 KO V., koja je po novom premjeru upisana u pl. br. 4084 KO V., i to srazmjerno suvlasničkim udjelima tužilaca, to jest tužiocu A.M. sa udjelom od 1/24, tužiocu S.M. sa udjelom 2/6, tužiocu N.M. sa udjelom 1/6 i tužiocu Dž.M. sa udjelom 1/6, sve prema nalazu i mišljenju vještaka geodetske struke Mehe Redžića od 25.08.2023. godine i skici lica mjesta od 24.05.2023. godine, koji čine sastavni dio te presude. Stavom drugim izreke obavezan je tuženi da tužiocima naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.249,44 KM u roku od 30 dana od dana dostavljanja presude.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj: 29 0 P 040518 24 Gž od 10.02.2025. godine, stavom prvim izreke, žalba tuženog je uvažena, prvostepena presuda preinačena i odbijen tužbeni zahtjev u cijelosti. Stavom drugim izreke tužiocu su obavezani da solidarno naknade troškove postupka tuženom u iznosu od 1.320,00 KM, u roku od 30 dana od dana dostavljanja te presude, dok je stavom trećim odbijen zahtjev tužilaca za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužioci pobijaju drugostepenu presudu u cijelosti, pozivom na odredbe člana 237. stav 4. tačka 2. Zakona o parničnom postupku, i to, kako to proizlazi iz navoda revizije, zbog povrede odredaba parničnog postupka učinjene u postupku pred drugostepenim sudom. Predlažu da ovaj sud reviziju dopusti, usvoji i preinači drugostepenu odluku tako što će odbiti žalbu tuženog i potvrditi prvostepenu presudu, a tuženog obavezati da tužiocima naknadi troškove parničnog postupka, uključujući i troškove sastava revizije u iznosu od 360,00 KM, uvećanom za iznos PDV-a, ili da pobijanu presudu ukine i predmet vrati na ponovni postupak.

U odgovoru na reviziju tuženi je osporio osnovanost revizijskih prigovora i predložio da se revizija odbaci kao nedopuštena ili odbije kao neosnovana.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u granicama propisanim odredbom člana 241. stav 2. Zakona o parničnom postupku¹, ovaj sud je našao da je revizija dopuštena i osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužilaca za predaju u posjed dijela nekretnine.

Prvostepeni sud je u ovoj pravnoj stvari utvrdio, kao pravno relevantno, da su tužioci upisani na predmetnoj parceli kao suposjednici i suvlasnici, zajedno sa drugim upisanim suposjednicima i suvlasnicima koji nisu podnijeli tužbu u ovoj pravnoj stvari; da je tuženi svoju parcelu dobio na poklon od svog oca, koji ju je kupio od oca tužioca Dž.M.; da je tuženi 2017. godine na dijelu parcele tužilaca izgradio betonski zid; da su tužioci na dijelu te parcele, ispred ulaza u garažu tuženog izgradili betonski cokl koji se nastavlja na navedeni betonski zid; da betonski zid i cokl nisu postavljeni na granici posjeda prema katastarskim planovima između parcela tužilaca i tuženog; da tuženi drži u posjedu dio parcele tužilaca u površini od 12 m², prikazan na skici snimanja vještaka geodetske struke. Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je, pozivom na odredbe člana 126. i 127. Zakona o stvarnim pravima², usvojio tužbeni zahtjev i obavezao tuženog da tužiocima preda u posjed zauzeti dio parcele.

Drugostepeni sud je, u sjednici vijeća, bez održane rasprave, utvrdio sljedeće činjenično stanje:

- da je parcela k.č. br. 2501/7 zv. „K.“, u naravi prilazni put, površine 481 m², upisana u z.k. uložak broj 3326 KO V., kao suvlasništvo tužilaca i još pet osoba, u postupku uspostave, na osnovu odredbi člana 69. i 88. Zakona o zemljišnim knjigama³;

- da je predmetna parcela formirana kao put 1997. godine, da predmetni put na terenu ne odgovara stanju na katastarskom planu, da je vještak geodetske struke snimio zatečeno stanje na predmetnoj parceli, čiji se dio traži tužbenim zahtjevom za predaju u posjed;

- da su u vrijeme formiranja predmetnog puta 1997. godine, bili na snazi važeći analogni planovi, a da su 2013. godine, analogni planovi prevedeni u elektronsku formu – digitalne planove, zbog čega postoji mogućnost da stanje iz skice premjeravanja iz 1997. godine, kada je formiran predmetni put, nije vjerodostojno nanešeno na katastarski plan tj. u originalnim dimenzijama i da je vještak geodetske struke koristio plan koji je preveden u elektronsku formu, prilikom izrade skice lica mjesta i svog nalaza i mišljenja;

- da su na parceli k.č. br. 2501/17, zvana „K.“, u naravi oranica, njiva 7. klase, u površini od 319 m² u PL. br. 3423 KO V. upisani kao suposjednici M.() H. i M. (H.) E., sa dijelom od

¹ „Službene novine Federacije BiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² „Službene novine Federacije BiH“ br. 66/13 i 100/13

³ „Službene novine Federacije BiH“ br. 19/03 i 54/04

po 1/2, odnosno kao suvlasnici u z.k. ulošku br. 3664 KO V., a koja parcela graniči sa parcelom k.č. br. 2501/7, suvlasništvo tužilaca;

- da je parcelu k.č. 2501/17 kupio otac tuženog M.H.1980 i neke godine, od oca tužioca M.Dž., da je otac tuženog uveden u posjed kupljene parcele, zagradi kupljenu i predata u posjed ovu parcelu i da je svo vrijeme postojala ograda, kanal i sporni put preko parcele tužilaca;

- da je prije izgradnje kuće 2007. godine na parceli k.č. br. 2501/17, tuženi razgovarao sa tužiocem M.Dž. da ima namjeru da pravi kuću na ovoj parceli i da je u dogovoru sa tužiocem Dž. (da put bude širi), a po odobrenju svog oca (koji je kupio predmetnu parcelu od oca tužioca M.Dž.) tuženi ustupio jedan metar dijela parcele koja je njegovom ocu predata u posjed nakon kupovine 1980 i neke godine;

- da su tada tuženi i tužilac Dž. postavili međnike, da je nakon toga, tuženi zagrađivao svoju parcelu i postavljao zid - betonsku ogradu označenu na terenu plavom linijom na skici lica mjesta vještaka geometra od 24.06.2023. godine, koja betonska ograda zatečena na terenu obuhvata dio makadamskog puta na parceli k.č. br. 2501/7 i to dio označen u dionici 7-8-(3.76 m) – A, išrafrirano crvenim tušem, koji je dio sastavni dio sporne zemljišne površine od 12 m², kako je to prikazano na skici lica mjesta vještaka geometra od 24.05.2023. godine, a koji je predmet tužbenog zahtjeva, te dio javnog makadamskog puta na parceli k.č. br. 2703/1, koji nije predmet spora u ovoj pravnoj stvari;

- da je prilikom zagrađivanja svoje parcele i postavljanja spornog zida, tuženi sporni zid postavio na međi koju su uspostavili on i tužilac Dž. prije no što je tuženi započeo svoju gradnju kuće 2007. godine i da se tome niko od upisanih suvlasnika parcele k.č. 2501/ 7 nije protivio sve do 2021. godine;

- da je na dijelu kupljene parcele od oca tužioca M.Dž., tuženi izgradio kuću, koju je započeo praviti 2007. godine, a što mu je dozvolio njegov otac M.H. i da je u toj kući napravio garažu u koju je dolazio prolazeći makadamskim javnim putem preko parcele k.č. br. 2703/1, te nastavljajući prolazak preko parcele k.č. br. 2501/7, koja u naravi predstavlja nasuti makadamski put, koji je u suvlasništvu tužilaca;

- da se 12 ili 13 godina tuženi nesmetano koristio parcelom k.č. br. 2501/7, koja u naravi predstavlja put, radi dolaska u svoju garažu, koja je sastavni dio kuće tuženog i koja je izgrađena na parceli k.č. br. 2501/17, a koja se graniči sa parcelom k.č. br. 2501/7, sve dok nije stvorena visinska razlika između ovih parcela i dok nije izgrađeno betonsko coklo između ovih parcela, koje se nastavljalo na izgrađenu betonsku ogradu postavljenu od strane tuženog;

- da su tužioci na parceli k.č. br. 2501/7 izvršili nasipanje makadamskog puta i da su oni izgradili betonsko coklo u dionici 1-(2.03 m) – 3 (4.01m)-5 išrafrirano crvenim tušem, koji je dio sastavni dio sporne zemljišne površine od 12 m², kako je to prikazano na skici lica mjesta vještaka geometra od 24.05.2023. godine, a koji je predmet tužbenog zahtjeva;

- da je nakon stvorene visinske razlike između parcela k.č. br. 2501/7 i k.č. br. 2501/17 i izgrađenog betonskog cokla od strane tužilaca na parceli k.č. br. 2501/7, tuženom onemogućen nesmetan ulazak u garažu koja se nalazi u sastavnom dijelu kuće tuženog izgrađene na k.č. br. 2501/17;

- da je zbog toga kod Općinskog suda u Kalesiji pod brojem: 29 0 P 037583 20 P, zajedno sa svojim ocem H.M., tuženi u ovom postupku, kao tužilac podnio tužbu radi smetanja posjeda, protiv tuženih: N.M., Dž.M., S.M. i A.M., tužilaca u ovom postupku, i N.O., koji je postupak okončan nepravosnažnim rješenjem prvostepenog suda broj: 29 0 P 037583 20 P od 23.01.2023. godine, dok je prema podacima o predmetu iz CMS sistema, ovo rješenje ukinuto rješenjem drugostepenog suda broj: 29 0 P 037583 23 Gž od 09.08.2024. godine i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Drugostepeni sud je, na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, našao da tužbeni zahtjev nije osnovan te je žalbu tuženog uvažio i prvostepenu presudu preinačio odbivši tužbeni zahtjev. Pri tome je cijenio da su betonski cokol izgradili sami tužioci, da su se time sami doveli u situaciju da nisu u posjedu tog dijela parcele, da je shodno tome pogrešan zaključak prvostepenog suda da je tuženi u posjedu dijela parcele koji zauzima izgrađeni betonski cokol, zbog čega je i zahtjev za predaju u posjed tog dijela predmetne katastarske čestice neosnovan. Takođe drugostepeni sud nalazi da je tuženi, u skladu s odredbom člana 128. stav 1. Zakona o stvarnim pravima, osnovano prigovarao da ima pravo koje ga ovlašćuje na posjedovanje dijela nekretnine koji je predmet tužbenog zahtjeva, budući da je tuženi, uračunavajući i vrijeme posjedovanja od strane njegovog oca, dosjelošću stekao pravo na posjed ovog dijela parcele, u smislu odredbe člana 58. stav 2. i stav 5. Zakona o stvarnim pravima.

Revidenti podnesenom revizijom ukazuju na povredu odredaba parničnog postupka učinjenu u postupku pred drugostepenim sudom, problematizujući, kao procesnopravno pitanje, ovlaštenje drugostepenog suda da bez održane rasprave, na osnovu ocjene iskaza tuženog, iskaza svjedoka, te nalaza, mišljenja i iskaza vještaka geodetske struke, utvrdi drugačije činjenično stanje od onog koje je utvrdio prvostepeni sud.

Iznoseći razloge zbog kojih bi, po njihovom shvatanju, bilo važno da Vrhovni sud odgovori na ovo pravno pitanje, revidenti navode da je pobijana presuda suprotna stanovištu koje je Vrhovni sud Federacije izrazio u odluci broj: 58 0 P 203579 23 Rev od 16.01.2024. godine.

Ovaj sud cijeni da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi za dopustivost revizije iz odredaba člana 237. st. 3. i 4. Zakona o parničnom postupku, budući da navedeno pitanje predstavlja procesnopravno pitanje od kojeg zavisi ishod spora u ovoj pravnoj stvari, a o navedenom spornom pravnom pitanju postoji ranije zauzeto shvatanje revizijskog suda, te se postavlja pitanje podudarnosti odluke drugostepenog suda sa ovim shvatanjem. Iz navedenih razloga, ovaj revizijski sud je dopustio razmatranje revizije, ocijenivši da je odlučivanje o reviziji od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima.

Odredbom člana 229. stav 1. tač. 2. i 3. Zakona o parničnom postupku propisano je da drugostepeni sud može preinačiti prvostepenu presudu, između ostalog, ako je u sjednici vijeća drugačijom ocjenom isprava i posredno izvedenih dokaza već izvedenih pred prvostepenim sudom utvrdio drugačije činjenično stanje nego što je ono u prvostepenoj presudi; odnosno ako je nakon održane rasprave, na osnovu novih dokaza ili ponovnog izvođenja već izvedenih dokaza, utvrdio drugačije činjenično stanje nego što je ono u prvostepenoj presudi. Iz navedenih odredaba proizlazi da drugostepeni sud, bez održavanja rasprave, na sjednici vijeća, može utvrditi drugačije činjenično stanje u odnosu na ono koje je utvrdio prvostepeni sud, samo na osnovu drugačije ocjene isprava i posredno izvedenih dokaza, dok druge dokaze, neposredno izvedene pred prvostepenim sudom, kao što su iskazi stranaka, svjedoka, nalaz i mišljenje vještaka i uviđaj, ne može, bez održavanja rasprave, cijiniti drugačije u odnosu na ocjenu prvostepenog suda.

U tom smislu, ovaj revizijski sud je već izrazio stav u presudi broj: 58 0 P 203579 23 Rev od 16.01.2024. godine, na koju tužioci pravilno ukazuju, kao i u brojnim drugim svojim odlukama.

Osnovano se revizijom ukazuje da je drugostepeni sud u konkretnoj pravnoj stvari pobijanu presudu donio bez održane rasprave, što proizlazi kako iz uvoda, tako i iz obrazloženja

te presude. Takođe revidenti pravilno ističu da je drugostepeni sud utvrdio drugačije činjenično stanje u odnosu na ono koje je utvrdio prvostepeni sud, što je jasno navedeno u obrazloženju drugostepene presude iz kojeg je vidljivo da je drugostepeni sud utvrdio niz činjenica koje prvostepeni sud uopšte nije utvrđivao. Konačno, osnovan je i prigovor revidenata da je drugostepeni sud, protivno odredbama člana 229. stav 1. tač. 2. i 3. Zakona o parničnom postupku, navedeno činjenično stanje utvrdio ne samo ocjenom isprava, već i na osnovu vlastite ocjene iskaza tuženog, iskaza svjedoka, kao i nalaza i mišljenja vještaka geodetske struke.

Iz činjeničnog stanja koje je utvrdio drugostepeni sud može se zaključiti da su pojedine činjenice utvrđene ocjenom iskaza tuženog i saslušanih svjedoka, jer te činjenice ne proizlaze iz sadržaja pročitanih isprava. Pored toga, i sam drugostepeni sud izričito navodi na strani 2, posljednji pasus obrazloženja drugostepene presude, da je činjenično stanje utvrdio: „Prema sadržini izvedenih dokaza (nalaz i mišljenje vještaka geodetske struke Redžić Mehe od 25.08.2023. godine, koji je sačinjen nakon obavljenog uviđaja na licu mjesta od strane prvostepenog suda u prisustvu stranaka i vještaka, kod kojeg je vještak ostao i na glavnoj raspravi 23.10.2023. godine; iskazi saslušanih svjedoka: H.M., H.M., A.M.; iskaz tuženog saslušanog kao parnične stranke i nepravosnažno rješenje prvostepenog suda broj: 29 0 P 037583 20 P od 23.01.2023. godine) i razlozima pobijane presude ...“.

Prvostepeni sud je navedene iskaze tuženog i saslušanih svjedoka, kao i nalaz i mišljenje vještaka, u najvećem dijelu samo reprodukovao, navodeći njihov sadržaj, ali ih u većem dijelu nije ocijenio, nije ih doveo u vezu, niti je naveo koje je dokaze prihvatio kao vjerodostojne a koje nije. Taj sud, dakle, nije utvrđivao činjenice koje naknadno utvrđuje sam drugostepeni sud, iznoseći vlastitu ocjenu dokaza koji nisu izvedeni neposredno pred tim sudom.

Drugostepeni sud tako cijeni da iskaz tuženog nije u suprotnosti sa iskazom saslušanog svjedoka H.M., dovodi ove iskaze u vezu sa usmenim izjašnjenjem vještaka geodetske struke u pogledu vjerodostojnosti važećih analognih planova u vrijeme formiranja pristupnog puta 1997. godine, te ocjenom ovih dokaza utvrđuje okolnosti u pogledu kupovine i uvođenja u posjed parcele i njenog ograđivanja (str. 4. i 5. obrazloženja drugostepene presude), da bi na osnovu tih utvrđenja zaključio da tuženi ima pravo na posjed i dijela parcele k.č. br. 2501/7, bez obzira što su na ovom dijelu upisani tužioc i kao suvlasnici.

Dužinu i kvalitet posjeda tuženog potrebne za sticanje prava vlasništva dosjelošću – koje činjenice nisu utvrđivane u prvostepenom postupku - drugostepeni sud je takođe mogao utvrditi jedino na osnovu ocjene iskaza tuženog kao stranke i saslušanih svjedoka.

Shodno svemu navedenom, ovaj sud nalazi da je drugostepeni sud, postupajući suprotno zakonskim odredbama člana 229. stav 1. tač. 2. i 3. Zakona o parničnom postupku i pravnom shvatanju izraženom u sudskoj praksi ovog revizijskog suda, načinio povredu odredaba parničnog postupka koja je bila od uticaja na ishod spora.

S obzirom na sve izloženo, ovaj sud je, u skladu s odredbom člana 249. stav 1. Zakona o parničnom postupku, našao da je revizija osnovana, te je ukinuo drugostepenu presudu i predmet vratio drugostepenom sudu na ponovno suđenje kako bi taj sud, nakon održane rasprave, potpuno i pravilno utvrdio činjenično stanje i na njega pravilno primijenio materijalno pravo, te na taj način otklonio procesne propuste na koje je ukazano ovom revizijskom odlukom.

Ukidanje odluke o glavnoj stvari povlači i ukidanje odluke o troškovima parničnog postupka, o kojima će sud, u skladu s odredbom člana 397. stav 3. Zakona o parničnom postupku, ponovo odlučiti uz glavnu stvar imajući u vidu troškove ranijeg i novog postupka, kao i troškove nastale u povodu revizije.

Predsjednica vijeća
Jasminka Kubat,s.r.